

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/62/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123393301
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123393301.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: GLOB Production SK, s.r.o., Vajnorská 3371/142, 831 04 Bratislava, IČO: 51 025 396, zastúpeného V4 Legal, s.r.o., Tvrdého 783/4, 010 01 Žilina, IČO: 36 858 820, proti žalovanému: Vlastníci bytov a nebytových priestorov bytového domu F. XX - B. XX, XX, zastúpených správcom Bytkomfort - BA, a.s., Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, IČO: 35 736 275, o zaplatenie 88.313,68 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 66Cb/16/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica prípisom, sp. zn. 36Up/1263/2023 zo dňa 5. februára 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na prejednanie sporu, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

2. S postúpením sporu Mestský súd Bratislava III nesúhlasil a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“). Poukázal na to, že zákon pre Mestský súd Bratislava III neupravuje miestnu príslušnosť, ale výlučne kauzálnu príslušnosť pre určité definované typy sporov, v ustanovení § 22 písm. a) CSP pre obchodnoprávne spory, v § 23 písm. a) CSP pre zmenkové spory, v § 26 písm. a) CSP pre spory z nekalosúťažného konania a autorskoprávne spory, v § 27 CSP pre spory z hospodárskej súťaže, v § 28 CSP pre spory týkajúce sa rozhodcovského konania a v § 29 CSP pre spory z burzových obchodov. V predmetnej veci sa nejedná o žiadny z týchto sporov, nakoľko na strane žalovaného vystupujú vlastníci bytov bytového domu, ktorí sú zastúpení správcom bytového domu. Pre založenie kauzálnej príslušnosti podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor. O obchodnoprávny spor môže ísť vtedy, ak ide o spor

podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah (podľa tretej časti Obchodného zákonníka). Mestský súd Bratislava III v tejto súvislosti citoval rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. ObdoV/23/2003 zo dňa 27. októbra 2004, 7Cdo/86/2023 zo dňa 26. septembra 2023 a 5Obdo/23/2016 zo dňa 19. októbra 2016. S prihliadnutím na uvedené rozhodnutia je Mestský súd Bratislava III názoru, že žalobca sa podanou žalobou domáha voči žalovanému občianskoprávnemu nároku (žalovaný je v danom právnom vzťahu spotrebiteľ), a preto nie daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ale na jeho prejednanie je vecne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica, v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

5. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

11. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

13. Podľa § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“) spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov

v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

14. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že predmetom sporového konania je uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie peňažného plnenia titulom nezaplatených faktúr vystavených na základe zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalobcom (zhotoviteľom) a žalovaným (objednávateľom), predmetom ktorej bola dodávka stavebných práv a ich realizácia v rámci obnovy bytového domu F. XX - B. XX, XX (č. l. 14 a nasl.). Z obsahu spisu tiež vyplýva, že žalobcom je obchodná spoločnosť - podnikateľ a žalovanými sú vlastníci bytov a nebytových priestorov bytového domu F. XX - B. XX, XX v zastúpení správcu podľa zákona o vlastníctve bytov.

15. Najvyšší súd v prvom rade skúmal, či je možné obchodnoprávny charakter predloženého sporu odvodiť od § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, a teda, či žalobcom uplatnený nárok vznikol zo záväzkového vzťahu medzi podnikateľmi a či bolo pri jeho vzniku zrejmé, že sa tento vzťah týkal podnikateľskej činnosti zmluvných strán. Najvyšší súd konštatuje, že pri stanovení právneho režimu predmetného záväzkového vzťahu nemožno prihliadať na to, že správca bytového domu je podnikateľom podľa § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka, nakoľko ten pri uzavretí zmluvy o dielo len vykonával správu bytového domu podľa § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pokiaľ ide o vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, z obsahu spisu kumulatívne nevyplýva, že by malo ísť o podnikateľov a bolo by pri vzniku predmetného záväzkového vzťahu zrejmé, že by sa týkal ich podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného podľa najvyššieho súdu s poukazom na povahu subjektov nemožno ustáliť, že by spor medzi žalobcom a žalovaným bol obchodnoprávnym sporom podľa § 22 CSP.

16. Najvyšší súd sa ďalej zaoberal tým, či je možné odvodiť obchodnoprávny charakter predloženého sporu od § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, a teda, či žalobcom uplatnený nárok vznikol na základe záväzkového vzťahu, v ktorom si zmluvné strany dohodli, že sa ich záväzkový vzťah bude spravovať Obchodným zákonníkom. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že pri skúmaní tejto otázky je potrebné zohľadniť, že pokiaľ by bol zmluvnou stranou záväzkového vzťahu spotrebiteľ, bolo by nevyhnutné prednostne použiť ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Akékoľvek ďalšie zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých účelom je obchádzanie ustanovení o prednostnej aplikabilite spotrebiteľských noriem, sú v takomto prípade neplatné. Zároveň platí, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa prednostne použijú ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), aj keby sa mali inak použiť normy obchodného práva (k tomu porovnaj § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ustanoveniami Občianskeho zákonníka sa s prihliadnutím na uvedené budú spravovať aj záväzkové vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou s poukazom na ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj nároky z nich vzniknuté. Spor, v ktorom žalobca uplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, je typickým občianskoprávnym sporom. Aplikácia § 22 CSP na určenie kauzálnej príslušnosti súdu v obchodnoprávnom spore je v takomto prípade z povahy veci vylúčená.

17. Pre vyriešenie toho, či bolo medzi zmluvnými stranami v zmluve platne a účinne dohodnuté, že sa ich záväzkový vzťah bude spravovať Obchodným zákonníkom, bolo preto nevyhnutné zistiť, či sa medzi zmluvnými stranami nemôže jednať o spotrebiteľskú zmluvu. S poukazom na to, že viacerí vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome sú fyzickými osobami, ktoré pri uzatváraní zmluvy v zastúpení správcu nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, možno predpokladať, že zmluva, od ktorej žalobca odvodzuje žalovanú pohľadávku, má spotrebiteľský charakter (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd preto uzatvára, že predložený spor je občianskoprávnym sporom.

18. Pre doplnenie najvyšší súd uvádza, že na predmetnej skutočnosti nič nemení ani to, že predmetnú zmluvu uzavrel samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome správca bytového domu. Zákonné zastúpenie správcou bytového domu podľa zákona o vlastníctve bytov pri dojednávani a uzavretí zmluvy o dielo, predmetom ktorej je obnova bytového domu, nevylučuje, aby medzi obchodníkom (podnikateľom) a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome (spotrebiteľmi) vznikol spotrebiteľský záväzkový vzťah. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022, podľa ktorého „O spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov.“

19. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd sumarizuje, že nezistil skutočnosti, ktoré by nasvedčovali založeniu kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III. Na určenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu na konanie a rozhodnutie v tomto spore je preto potrebné aplikovať § 12, § 13 a § 15 CSP. Vzhľadom na to, že žalovaný má sídlo v jednom z bratislavských okresov, príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.